

บทที่ 5

การไหลแบบหนืดแต่ไม่อัดตัวโดยรวมความเฉื่อย

การประติษฐ์สมการไฟไนต์เอลิเมนต์สำหรับการไหลนั้นขึ้นอยู่กับค่าเรย์โนลด์ของการไหลซึ่งอาจจำแนกได้ออกเป็น 2 ประเภทที่ตรงข้ามกัน คือ การไหลแบบไม่หนืด ($Re = \infty$) และการไหลแบบเชิงช้าแบบหนืด ($Re = 0$) ซึ่งในกรณีหลังนี้ได้อธิบายในบทที่แล้ว ในบทนี้ จะเป็นการประติษฐ์สมการไฟไนต์เอลิเมนต์สำหรับปัญหาการไหลในระหว่างกลาง ปัญหาชนิดนี้มีเป็นจำนวนมาก ซึ่งเรย์โนลด์นัมเบอร์นั้นมีค่าอยู่ระหว่าง $0 < Re < \infty$ ปัญหาของการไหลประเภทนี้อยู่ในรูปแบบไม่เชิงเส้น ทั้งนี้เนื่องมาจาก 2 พจน์แรกทางด้านซ้ายมือของสมการเชิงอนุพันธ์ย่อยนาเวียร์-สโตกส์ (สมการ 2.20a-b) ต่างเป็นพจน์แบบไม่เชิงเส้น เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการประติษฐ์สมการไฟไนต์เอลิเมนต์ สมการเชิงอนุพันธ์ย่อยนาเวียร์-สโตกส์ทั้งสองนี้จะนำมาแสดงในที่นี้ใหม่อีกครั้งเพื่อความชัดเจน ดังนี้

$$u u_x + v u_x - \sigma_{x,x} - \tau_{xy,y} = 0 \quad (5.1a)$$

$$u v_x + v v_y - \tau_{xy,x} - \sigma_{y,y} = 0 \quad (5.1b)$$

โดย ค่าความเค้นในทิศตั้งฉากและความเค้นเฉือน คือ

$$\sigma_x = -p + 2 \nu u_x \quad (5.2a)$$

$$\sigma_y = -p + 2 \nu v_y \quad (5.2b)$$

$$\tau_{xy} = \nu (u_y + v_x) \quad (5.2c)$$

และ ค่าจลนศาสตร์ของความหนืด คือ

$$\nu = \frac{\mu}{\rho} \quad (5.3)$$

สมการเชิงอนุพันธ์นาเวียร์-สโตกส์ ดังแสดงในสมการ (5.1a-b) ข้างต้นนี้จะทำการแก้พร้อมไปกันกับสมการเชิงอนุพันธ์ของการอนุรักษ์มวล ซึ่งคือ

$$u_x + v_y = 0 \quad (5.1c)$$

โดยมีเงื่อนไขขอบเขตของความเร็วดลอดขอบ S_1 (ดังแสดงในรูป 2.3) ดังนี้

$$u = u(x, y) \quad (5.4a)$$

$$v = v(x, y) \quad (5.4b)$$

และแรงกระทำที่ผิววดลอดขอบ S_2 ดังนี้

$$T_x = \sigma_x l + \tau_{xy} m \quad (5.5a)$$

$$T_y = \tau_{xy} l + \sigma_y m \quad (5.5b)$$

5.1 สมการไฟไนต์เอลิเมนต์

สมการไฟไนต์เอลิเมนต์สำหรับการไหลแบบหนืดแต่ไม่อัดตัวซึ่งรวมพจน์ของความเฉื่อย สามารถประดิษฐ์ขึ้นได้ในทำนองคล้ายกันกับกรณีที่ไม่รวมพจน์ของความเฉื่อยที่นำเสนอไปแล้วในหัวข้อที่ 3.1 อย่างไรก็ตาม ขั้นตอนการประดิษฐ์สมการไฟไนต์เอลิเมนต์ชนิดนี้มีความซับซ้อนมากกว่า ทั้งนี้เนื่องจากพจน์ที่เกี่ยวข้องกับความเฉื่อยนั้นทำให้สมการเชิงอนุพันธ์นาเวียร์-สโตกส์อยู่ในรูปแบบไม่เชิงเส้นดังแสดงในสมการ (5.1a-b) อย่างไรก็ตาม ตัวไม่รู้จักสำหรับปัญหาของการไหลชนิดนี้ ยังคงเป็นตัวแปรของความเร็ว u, v และความดัน p เอลิเมนต์สามเหลี่ยมแบบหกจุดต่อดังแสดงในรูป 3.1 จะนำมาใช้ในการประดิษฐ์สมการไฟไนต์เอลิเมนต์ที่สอดคล้องกัน การกระจายของความเร็วดลอดขอบและความดันภายในเอลิเมนต์ สามารถเขียนให้อยู่ในรูปแบบของตัวไม่รู้จักที่จุดต่อ ได้ดังนี้

$$u(x, y) = N_\alpha u_\alpha = [N] \{u\} \quad (5.6a)$$

$$v(x, y) = N_\alpha v_\alpha = [N] \{v\} \quad (5.6b)$$

$$p(x, y) = N_\lambda p_\lambda = [H] \{p\} \quad (5.6c)$$

โดย $\alpha = 1, 2, \dots, 6$; $\lambda = 1, 2, 3$ N_α และ H_λ คือ ฟังก์ชันการประมาณภายในเอลิเมนต์สำหรับความเร็วดลอดขอบและความดันตามลำดับ

ในการประดิษฐ์สมการไฟไนต์เอลิเมนต์นี้ จะใช้ระเบียบวิธีถ่วงน้ำหนักเศษคกค้าง ขั้นตอนของวิธีการนี้เริ่มจากการคูณสมการเชิงอนุพันธ์ด้วยฟังก์ชันน้ำหนัก ซึ่งในกรณีนี้คือฟังก์ชันการประมาณภายในเอลิเมนต์ จากนั้นจึงทำการอินทิเกรตบนพื้นที่ของเอลิเมนต์แล้วกำหนดให้ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นนี้มีค่าเท่ากับศูนย์ ดังนี้

$$\int_A N_i (u u_x + v u_y - \sigma_{x,x} - \tau_{xy,y}) dA = 0 \quad (5.7a)$$

$$\int_A N_i (u v_x + v v_y - \tau_{xy,x} - \sigma_{y,y}) dA = 0 \quad (5.7b)$$

$$\int_A H_i (u_x + v_y) dA = 0 \quad (5.7c)$$

โดยที่ A คือ พื้นที่ของเอลิเมนต์ ทฤษฎีบทของเกาส์จะนำมาประยุกต์เข้ากับสมการ (5.7a-b) เพื่อก่อให้เกิดค่าอินทิกรัลที่สอดคล้องกับขอบเขตของเอลิเมนต์ กระบวนการในการประดิษฐ์สมการไฟไนต์เอลิเมนต์นี้ จึงคล้ายคลึงกับกระบวนการที่ใช้การไหลแบบสโตกส์ ดังอธิบายในบทที่ 3 ซึ่งจะได้

$$\begin{aligned} \int_A N_i (u u_x + v u_y) dA + \int_A (N_{i,x} \sigma_x) dA + \int_A (N_{i,y} \tau_{xy}) dA \\ = \int_{S_2} N_i T_x dS \end{aligned} \quad (5.8a)$$

$$\begin{aligned} \int_A N_i (u v_x + v v_y) dA + \int_A (N_{i,x} \tau_{xy}) dA + \int_A (N_{i,y} \sigma_y) dA \\ = \int_{S_2} N_i T_y dS \end{aligned} \quad (5.8b)$$

ทำการแทนค่าความเค้นในรูปแบบของความเร็วและความดัน ดังแสดงสมการ (5.2a-c) สมการข้างบนนี้จะกลายมาเป็น

$$\begin{aligned} \int_A N_i u u_x dA + \int_A N_i v u_y dA - \int_A N_{i,x} p dA \\ + \int_A 2 v N_{i,x} u_x dA + \int_A v N_{i,y} u_y dA + \int_A v N_{i,y} v_x dA \\ = \int_{S_2} N_i T_x dS \end{aligned} \quad (5.9a)$$

$$\begin{aligned} \int_A N_i u v_x dA + \int_A N_i v v_y dA - \int_A N_{i,y} p dA \\ + \int_A v N_{i,x} u_y dA + \int_A v N_{i,x} v_x dA + \int_A 2 v N_{i,y} v_y dA \\ = \int_{S_2} N_i T_y dS \end{aligned} \quad (5.9b)$$

และสมการการอนุรักษ์มวล คือ

$$\int_A H_i (u_{,x} + v_{,y}) dA = 0 \quad (5.9c)$$

จากการกำหนดการกระจายของความเร็วและความดันบนเอลิเมนต์ ในรูปแบบดังนี้

$$u = N_\alpha u_\alpha \quad (5.10a)$$

$$v = N_\alpha v_\alpha \quad (5.10b)$$

$$p = H_\lambda p_\lambda \quad (5.10c)$$

ดังนั้น

$$u_x = N_{\alpha,x} u_\alpha \quad ; \quad u_y = N_{\alpha,y} u_\alpha \quad (5.11a)$$

$$v_{,x} = N_{\alpha,x} v_\alpha \quad ; \quad v_{,y} = N_{\alpha,y} v_\alpha \quad (5.11b)$$

แทนสมการ (5.10-5.11) ลงในสมการ (5.9a-c) ก่อให้เกิดสมการไฟไนต์เอลิเมนต์ที่สามารถเขียนให้อยู่ในรูปแบบของเทนเซอร์ ได้ดังนี้

$$K_{\alpha\beta\gamma x} u_\beta u_\gamma + K_{\alpha\beta\gamma y} v_\beta v_\gamma - H_{\alpha\lambda x} p_\lambda + S_{\alpha\beta xx} u_\beta + S_{\alpha\beta xy} v_\beta = Q_{\alpha x} \quad (5.12a)$$

$$K_{\alpha\beta\gamma x} u_\beta v_\gamma + K_{\alpha\beta\gamma y} v_\beta v_\gamma - H_{\alpha\lambda y} p_\lambda + S_{\alpha\beta yx} u_\beta + S_{\alpha\beta yy} v_\beta = Q_{\alpha y} \quad (5.12b)$$

$$H_{\beta\mu x} u_\beta + H_{\beta\mu y} v_\beta = 0 \quad (5.12c)$$

โดย $K_{\alpha\beta\gamma x} = \int_A N_\alpha N_\beta N_{\gamma,x} dA \quad (5.13a)$

$$K_{\alpha\beta\gamma y} = \int_A N_\alpha N_\beta N_{\gamma,y} dA \quad (5.13b)$$

$$H_{\alpha\lambda x} = \int_A N_{\alpha,x} H_\lambda dA \quad (5.13c)$$

$$H_{\alpha\lambda y} = \int_A N_{\alpha,y} H_\lambda dA \quad (5.13d)$$

$$S_{\alpha\beta xx} = \int_A 2\nu N_{\alpha,x} N_{\beta,x} dA + \int_A \nu N_{\alpha,y} N_{\beta,y} dA \quad (5.13e)$$

$$S_{\alpha\beta^{xy}} = \int_A v N_{\alpha,y} N_{\beta,x} dA \quad (5.13f)$$

$$S_{\alpha\beta^{yx}} = \int_A v N_{\alpha,x} N_{\beta,y} dA \quad (5.13g)$$

$$S_{\alpha\beta^{yy}} = \int_A v N_{\alpha,x} N_{\beta,x} dA + \int_A 2v N_{\alpha,y} N_{\beta,y} dA \quad (5.13h)$$

$$Q_{\alpha^x} = \int_{S_2} N_i T_x dS \quad (5.13i)$$

$$Q_{\alpha^y} = \int_{S_2} N_i T_y dS \quad (5.13j)$$

5.2 การประดิษฐ์ไฟไนต์เอลิเมนต์เมตริกซ์

ไฟไนต์เอลิเมนต์เมตริกซ์ต่างๆดังแสดงในสมการ (5.13a-j) สามารถประดิษฐ์ขึ้นได้โดยไม่ต้องใช้การอินทิเกรตเชิงเลข การประดิษฐ์ดังกล่าวเริ่มจากการเขียนฟังก์ชันการประมาณภายในเอลิเมนต์โดยใช้สมการ (3.25) ดังนี้

$$N_\alpha = A_{\alpha\xi} R_\xi \quad (5.14)$$

โดย $\alpha, \xi = 1, 2, \dots, 6$; $A_{\alpha\xi}$ และ R_ξ ได้แสดงในสมการ (3.26) และ (3.27) โดยการใช้สมการ (3.34-3.39) ค่าอนุพันธ์อันดับหนึ่งของฟังก์ชันการประมาณภายในเอลิเมนต์คือ

$$N_{\alpha,x} = A_{\alpha\xi} B_{\xi\eta} H_\eta \quad (5.15a)$$

และ
$$N_{\alpha,y} = A_{\alpha\xi} C_{\xi\eta} H_\eta \quad (5.15b)$$

โดย $\eta = 1, 2, 3$, และ H_η ได้แสดงในสมการ (3.29)

ดังนั้น ไฟไนต์เอลิเมนต์เมตริกซ์ในสมการ (5.13e) คือ

$$S_{\alpha\beta^{xx}} = \int_A 2v N_{\alpha,x} N_{\beta,x} dA + \int_A v N_{\alpha,y} N_{\beta,y} dA \quad (5.13e)$$

$$= 2v \int_A A_{\alpha\xi} B_{\xi\eta} H_\eta A_{\beta\lambda} B_{\lambda\mu} H_\mu dA$$

$$+ v \int_A A_{\alpha\xi} C_{\xi\eta} H_\eta A_{\beta\lambda} C_{\lambda\mu} H_\mu dA$$

$$S_{\alpha\beta^{xx}} = 2v M_{\alpha\beta^{xx}} + v M_{\alpha\beta^{yy}} \quad (5.16a)$$

ในทำนองเดียวกันเอลิเมนต์เมตริกซ์ในสมการ (5.13f-h) คือ

$$S_{\alpha\beta xy} = v M_{\alpha\beta xy} \quad (5.16b)$$

$$S_{\alpha\beta yx} = v M_{\alpha\beta yx} \quad (5.16c)$$

$$S_{\alpha\beta yy} = v M_{\alpha\beta xx} + 2 v M_{\alpha\beta yy} \quad (5.16d)$$

โดย

$$M_{\alpha\beta xx} = A_{\alpha\xi} B_{\xi\eta} A_{\beta\lambda} B_{\lambda\mu} G_{\eta\mu} \quad (5.17a)$$

$$M_{\alpha\beta xy} = A_{\alpha\xi} C_{\xi\eta} A_{\beta\lambda} B_{\lambda\mu} G_{\eta\mu} \quad (5.17b)$$

$$M_{\alpha\beta yx} = A_{\alpha\xi} B_{\xi\eta} A_{\beta\lambda} C_{\lambda\mu} G_{\eta\mu} \quad (5.17c)$$

$$M_{\alpha\beta yy} = A_{\alpha\xi} C_{\xi\eta} A_{\beta\lambda} C_{\lambda\mu} G_{\eta\mu} \quad (5.17d)$$

เมตริกซ์ A, B, C, และ G ในสมการเหล่านี้ได้แสดงในสมการ (3.26), (3.35), (3.38), และ (3.42) ตามลำดับ ซึ่งประกอบด้วยตัวกำกับ $\alpha, \xi, \beta, \lambda = 1, 2, \dots, 6$; $\eta, \mu = 1, 2, 3$.

และเช่นเดียวกัน เอลิเมนต์เมตริกซ์ในสมการ (2.13c) คือ

$$H_{\alpha\lambda x} = \int_A N_{\alpha, x} H_\lambda dA \quad (5.13c)$$

$$= \int_A A_{\alpha\xi} B_{\xi\eta} H_\eta H_\lambda dA$$

$$= A_{\alpha\xi} B_{\xi\eta} \int_A H_\eta H_\lambda dA$$

$$H_{\alpha\lambda x} = A_{\alpha\xi} B_{\xi\eta} G_{\eta\lambda} \quad (5.18a)$$

ในทำนองเดียวกันเอลิเมนต์เมตริกซ์ในสมการ (5.13d) คือ

$$H_{\alpha\lambda y} = A_{\alpha\xi} B_{\xi\eta} G_{\eta\lambda} \quad (5.18b)$$

โดย $\alpha, \xi = 1, 2, \dots, 6$ และ $\eta, \lambda = 1, 2, 3$.

เอลิเมนต์เมตริกซ์ในสมการ (5.13a) คือ

$$K_{\alpha\beta\gamma x} = \int_A N_\alpha N_\beta N_{\gamma,x} dA \quad (5.13a)$$

$$= \int_A A_{\alpha\xi} R_\xi A_{\beta\eta} R_\eta A_{\gamma\lambda} B_{\lambda\mu} H_\mu dA$$

$$= A_{\alpha\xi} A_{\beta\eta} A_{\gamma\lambda} B_{\lambda\mu} \int_A R_\xi R_\eta H_\mu dA$$

$$K_{\alpha\beta\gamma x} = A_{\alpha\xi} A_{\beta\eta} A_{\gamma\lambda} B_{\lambda\mu} F_{\xi\eta\mu} \quad (5.19a)$$

ในทำนองเดียวกันเอลิเมนต์เมตริกซ์ในสมการ (5.13b) คือ

$$K_{\alpha\beta\gamma y} = A_{\alpha\xi} A_{\beta\eta} A_{\gamma\lambda} C_{\lambda\mu} F_{\xi\eta\mu} \quad (5.19b)$$

โดยที่ $\alpha, \xi, \beta, \eta, \gamma, \lambda = 1, 2, \dots, 6$ และ $\mu = 1, 2, 3$ เมตริกซ์ F ในสมการ (5.19a-b) สามารถเขียนให้อยู่ในรูปแบบอินทิกรัลได้ดังนี้

$$F_{\xi\eta\mu} = \int_A R_\xi R_\eta H_\mu dA \quad (5.20)$$

โดยเมตริกซ์ R และ H ได้แสดงในสมการ (3.27) และ (3.29) ตามลำดับ เอลิเมนต์เมตริกซ์ F ในสมการ (5.20) สามารถหาค่าในรูปแบบเมตริกซ์ได้ เนื่องจาก

$$R_\xi R_\eta = \begin{bmatrix} L_1^4 & L_1^2 L_2^2 & L_1^2 L_3^2 & L_1^2 L_2 L_3 & L_1^3 L_3 & L_1^3 L_2 \\ L_1^2 L_2^2 & L_2^4 & L_2^2 L_3^2 & L_2^3 L_3 & L_1 L_2^2 L_3 & L_1 L_2^3 \\ L_1^2 L_3^2 & L_2^2 L_3^2 & L_3^4 & L_2 L_3^3 & L_1 L_3^3 & L_1 L_2 L_3^2 \\ L_1^2 L_2 L_3 & L_2^3 L_3 & L_2 L_3^3 & L_2^2 L_3^2 & L_1 L_2 L_3^2 & L_1 L_2^2 L_3 \\ L_1^3 L_3 & L_1 L_2^2 L_3 & L_1 L_3^3 & L_1 L_2 L_3^2 & L_1^2 L_3^2 & L_1^2 L_2 L_3 \\ L_1^3 L_2 & L_1 L_2^3 & L_1 L_2 L_3^2 & L_1 L_2^2 L_3 & L_1^2 L_2 L_3 & L_1^2 L_2^2 \end{bmatrix} \quad (5.21)$$

ดังนั้นหลังจากการอินทิเกรตสมการ (5.20) จะได้เมตริกซ์ F ดังต่อไปนี้

$$F_{\xi\eta 1} = \frac{2 A}{5040} \begin{bmatrix} 120 & 12 & 12 & 6 & 24 & 24 \\ 12 & 24 & 4 & 6 & 4 & 12 \\ 12 & 4 & 24 & 6 & 12 & 4 \\ 6 & 6 & 6 & 4 & 4 & 4 \\ 24 & 4 & 12 & 4 & 12 & 6 \\ 24 & 12 & 4 & 4 & 6 & 12 \end{bmatrix} \quad (5.22a)$$

$$F_{\xi\eta 2} = \frac{2 A}{5040} \begin{bmatrix} 24 & 12 & 4 & 4 & 6 & 12 \\ 12 & 120 & 12 & 24 & 6 & 24 \\ 4 & 12 & 24 & 12 & 6 & 4 \\ 4 & 24 & 12 & 12 & 4 & 6 \\ 6 & 6 & 6 & 4 & 4 & 4 \\ 12 & 24 & 4 & 6 & 4 & 12 \end{bmatrix} \quad (5.22b)$$

$$F_{\xi\eta 3} = \frac{2 A}{5040} \begin{bmatrix} 24 & 4 & 12 & 4 & 12 & 6 \\ 4 & 24 & 12 & 12 & 4 & 6 \\ 12 & 12 & 120 & 24 & 24 & 6 \\ 4 & 12 & 24 & 12 & 6 & 4 \\ 12 & 4 & 24 & 6 & 12 & 4 \\ 6 & 6 & 6 & 4 & 4 & 4 \end{bmatrix} \quad (5.22c)$$

ไฟไนต์เอลิเมนต์เมตริกซ์เหล่านี้ดังแสดงในสมการ (5.16-5.23) สามารถนำมาใช้ในการประดิษฐ์ไฟไนต์เอลิเมนต์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ได้โดยตรง อย่างไรก็ตาม สมการไฟไนต์เอลิเมนต์ (5.12) ที่เกิดขึ้นนี้อยู่ในรูปแบบไม่เชิงเส้น ดังนั้นจึงต้องนำวิธีการการทำซ้ำของนิวตัน-ราฟสัน (Newton-Raphson Iteration Method) มาใช้ในการหาค่าผลลัพธ์ กระบวนการดังกล่าวจะอธิบายในหัวข้อย่อย 5.3 ดังต่อไปนี้

5.3 การประยุกต์ระเบียบวิธีการทำซ้ำของนิวตัน-ราฟสัน

สมการไฟไนต์เอลิเมนต์ที่ประดิษฐ์ขึ้นได้ดังแสดงในสมการ (5.12a-c) นั้นอยู่ในรูปแบบไม่เชิงเส้น ระบบสมการในรูปแบบไม่เชิงเส้นนี้จำเป็นต้องทำการแก้ด้วยวิธีการทำ

ซ้ำ (เดชะอำไพ, 2539) โดยในที่นี้จะทำการประยุกต์ระเบียบวิธีของนิวตัน-ราฟสันมาใช้ หากพิจารณาระบบสมการไม่เชิงเส้นซึ่งประกอบด้วย n สมการในรูปแบบดังนี้

$$[K(x)] \{x\} = \{R\} \quad (5.24)$$

โดย $x_i, i = 1, 2, \dots, n$ เป็นตัวไม่รู้ค่าที่ต้องการหา หาก x_i เหล่านี้ไม่ใช่ค่าที่ถูกต้อง ดังนั้นค่าตกค้างสำหรับสมการที่ i^{th} ใดๆ ก็คือ

$$F_i(x_1, x_2, \dots, x_n) = K_{ij}(x_1, x_2, \dots, x_n) x_j - R_i(x_1, x_2, \dots, x_n) \quad (5.25)$$

แนวคิดของระเบียบวิธีนิวตัน-ราฟสัน คือ การประยุกต์อนุกรมเทเลอร์ของฟังก์ชัน F_i ที่ประกอบด้วย n ตัวแปร ซึ่งคือ

$$\begin{aligned} F_i(x_1 + \Delta x_1, x_2 + \Delta x_2, \dots, x_n + \Delta x_n) \\ = F_i(x_1, x_2, \dots, x_n) + \frac{\partial F_i}{\partial x_j}(x_1, x_2, \dots, x_n) \Delta x_j + \dots \\ i = 1, 2, \dots, n \end{aligned} \quad (5.26)$$

โดยการละพจน์อันดับสูงขึ้นไปและกำหนดให้ค่าทางด้านซ้ายมือของสมการเป็นศูนย์เมื่อ $x_i, i = 1, 2, \dots, n$ ลู่เข้าหาผลลัพธ์แน่นอนตรง สมการ (5.26) จะก่อให้เกิดระบบสมการซึ่งตัวไม่รู้ค่าคือ Δx_j ดังนี้

$$\frac{\partial F_i}{\partial x_j}(x_1, x_2, \dots, x_n) \Delta x_j = -F_i(x_1, x_2, \dots, x_n) \quad (5.27)$$

กระบวนการดังกล่าวเป็นกระบวนการการทำซ้ำของนิวตัน-ราฟสันซึ่งได้นำมาประยุกต์เพื่อใช้แก้สมการไฟไนต์เอลิเมนต์ไม่เชิงเส้นดังที่ได้แสดงในสมการ (5.12a-c) กระบวนการดังกล่าวเริ่มจากการเขียนสมการในรูปแบบของค่าตกค้าง เช่น ค่าตกค้างของระบบสมการไฟไนต์เอลิเมนต์ (5.12a) คือ

$$\begin{aligned} F_{\alpha x} = & K_{\alpha\beta\gamma x} u_\beta u_\gamma + K_{\alpha\beta\gamma y} v_\beta u_\gamma - H_{\alpha\lambda x} p_\lambda \\ & + S_{\alpha\beta xx} u_\beta + S_{\alpha\beta xy} v_\beta - Q_{\alpha x} \end{aligned} \quad (5.28a)$$

และเช่นเดียวกัน ค่าตกค้างสำหรับสมการ (5.12b) คือ

$$F_{\alpha y} = K_{\alpha\beta\gamma x} u_\beta v_\gamma + K_{\alpha\beta\gamma y} v_\beta v_\gamma - H_{\alpha\lambda y} p_\lambda + S_{\alpha\beta\gamma x} u_\beta + S_{\alpha\beta\gamma y} v_\beta - Q_{\alpha y} \quad (5.28b)$$

และค่าตกค้างสำหรับสมการ (5.12c) คือ

$$F_\mu = H_{\beta\mu x} u_\beta + H_{\beta\mu y} v_\beta \quad (5.28c)$$

โดยการประยุกต์สมการ (5.27) เข้ากับสมการ (5.28a-c) จะก่อให้เกิดระบบสมการเพื่อใช้แก้หาค่าที่เพิ่มขึ้นของตัวไม่รู้ค่า ได้ดังนี้

$$\begin{bmatrix} G_{\alpha\beta x} & L_{\alpha\beta y} & -H_{\alpha\lambda x} \\ L_{\alpha\beta x} & G_{\alpha\beta y} & -H_{\alpha\lambda y} \\ H_{\beta\mu x} & H_{\beta\mu y} & 0 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} \Delta u_\beta \\ \Delta v_\beta \\ \Delta p_\lambda \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} F_{\alpha x} \\ F_{\alpha y} \\ F_\mu \end{bmatrix} \quad (5.29)$$

โดย

$$G_{\alpha\beta x} = K_{\alpha\beta\gamma x} u_\gamma + K_{\alpha\beta\gamma x} u_\gamma + K_{\alpha\beta\gamma y} v_\gamma + S_{\alpha\beta xx} \quad (5.30a)$$

$$G_{\alpha\beta y} = K_{\alpha\beta\gamma y} v_\gamma + K_{\alpha\beta\gamma y} v_\gamma + K_{\alpha\beta\gamma x} u_\gamma + S_{\alpha\beta yy} \quad (5.30b)$$

$$L_{\alpha\beta x} = K_{\alpha\beta\gamma x} v_\gamma + S_{\alpha\beta xy} \quad (5.30c)$$

$$L_{\alpha\beta y} = K_{\alpha\beta\gamma y} u_\gamma + S_{\alpha\beta yx} \quad (5.30d)$$

ในสมการ (5.30a-d) นี้ u_γ และ v_γ แทนค่าความเร็วของการทำซ้ำครั้งที่ i^{th} โดยเมตริกซ์อื่นๆทางด้านขวาของสมการนั้นได้แสดงในสมการ (5.13-5.23) สมการไฟไนต์เอลิเมนต์ดังแสดงในสมการ (5.29) นี้ได้นำไปใช้ในการประดิษฐ์โปรแกรมคอมพิวเตอร์ดังที่จะอธิบายโดยละเอียดในบทที่ 6 ในระหว่างกระบวนการทำซ้ำ จะทำการคำนวณค่าที่เพิ่มขึ้นของความเร็วและความดันตามจุดต่อต่างๆ กระบวนการดังกล่าวนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อความคลาดเคลื่อนรวมนั้นน้อยกว่าค่าความคลาดเคลื่อนที่กำหนดให้ ค่าความคลาดเคลื่อนรวม (Overall error) นี้คิดเป็นเปอร์เซ็นต์ได้โดยการคำนวณจาก

$$\text{Overall error} = \frac{\text{Error}}{\text{Sum}} \times 100\% \quad (5.31)$$

ในสมการนี้

$$\text{Error} = \sum_{i=1}^{\text{NPOIV}} (\Delta u_i + \Delta v_i) + \sum_{j=1}^{\text{NPOIP}} (\Delta p_j) \quad (5.32a)$$

$$\text{Sum} = \sum_{i=1}^{\text{NPOIV}} (u_i + v_i) + \sum_{j=1}^{\text{NPOIP}} (p_j) \quad (5.32b)$$

โดย NPOIV และ NPOIP แทนจำนวนจุดต่อทั้งหมดของความเร็วและความดัน ตามลำดับ